

TIMO SOINI

YHDEN
MIEHEN
ENEMMISTÖ

Helsingissä Kustannusosakeyhtiö Otava

© Timo Soini ja Kustannusosakeyhtiö Otava 2021

Tämän teoksen julkaisu-oikeudet on välittänyt Maisteri Kousan agenttuuri ja editointi Oy.
Kuvallittehen kuvat ovat Timo Soinin yksityisarkistosta, ellei toisin mainita.

ISBN 978-951-1-37747-4

OTAVA

Keuruu 2021

Uskoa täytyy vain kerran.

SISÄLLYS

Lukijalle	11
Johdanto	13
Paras päivä politiikassa	19
Iivisniemen ja Heinoon kasvatti	28
Iivisniemi	28
Heinoo	37
Nuori mies ja maailmankuva	48
Katolinen kirkko ja katolilainen	62
Vennamo vei nuoren miehen	75
Suomen Maaseudun Puolue – essempee tai ässämppee	78
Oppi- ja koppivuodet	84
Karvaa rintaan	89
Tuho ja viimeinen ranta	94
Tiina	97
Nainen minua varten	101
Perussuomalainen poliitikko	110
Neljän miehen saunareissu	110
Laihat vuodet	113
Kuulen ääniä – Jukka Jusula	117
Presidenttiehdokkaan neronleimaus	120
Uskalla voittaa vaalit	125
Eurooppaan mies sekä puolue	130
Päivät parlamentissa ja huvielämän kärjessä	135
Kotimaista kansainvälistymistä	143

Jytkyn jyvät kylvetään	149
Tuli iso JYTKY!	153
Maakuntasarjasta mestaruussarjaan	153
Luut ja lauma rutisevat	160
Kasvu karkealla kädellä	165
Kaupunginvaltuuston puheenjohtaja ja ECR	168
Kuilun reunalta kakkoseksi	173
Hallituksesta halal-aholaisiin	175
Jytkyä suurempi saavutus – eduskuntavaalit 2015	176
Perussuomalaiset hallitukseen	180
Puolue en ole minä	183
Kohti hajaannusta	186
Kepu ei pettänyt aina, hankala kokoomus	191
Madot nousevat pintaan	198
Siniseen tulevaisuuteen rivijäseneksi	208
Puoluekokouksen jälkeiset päivät	209
Säätiöratkaisu	217
Ulkoministeri, jota ei tarvinnut pelätä	223
Ministeri ja hänen miehistönsä	223
Ministerin kabinetti	228
Diplomaattiaivustajat	229
Tanner	229
Kalamäki	233
Tuuraajat	234
Rinne	237
Minun haluttiin onnistuvan	240
Tapahtui neljässä vuodessa	249
Omat prioriteetit	249
Muuta mielenkiintoista	259

Toimikunta, virkanimitykset ja vierailijat	261
Venäjä, Venäjä, Venäjä	263
Sergei Lavrov	267
Käärme paratiisissa	273
SatuK – tehtävä Afganistanissa	273
Kiirastuli – luottamus ja Luoja	285
Elämyksiä ja välähdyksiä ministerinä	295
Jalkapallodiplomatiaa	296
Faaraoiden maahan	299
Lounas Tehtaankadulla	303
Elämäni kabaree	306
Gudlaugur Thor Thordarson	309
Angola Airlines vie perille	313
Satakunta on Suomen Kongo	318
Hyvä reissu ja tuli tehtyä	321
Tervetuloa Timo	325
Tinki on täynnä – tunteet pinnassa	327
Isästä ja äidistä	333
Timo – minne sinä menet?	335
Liitteet	339
Ulkoministerin prioriteetit – yhteenveto	
tuloksista hallituskauden aikana	339
Ulkoministerin temaattiset painopisteet	353
Ulkoministerin matkapäivät 2015–2019	355
Henkilöhakemisto	362

LUKIJALLE

Uskoa tarvitsee vain kerran.

Mitä tämä tarkoittaa? Minulla on ollut nuoresta asti voimakas perusta henkiselle autonomialle, oikeudelle, mahdollisuudelle ja velvollisuudelle olla oma itseni. Elämän kunnioittaminen on minulle kaikista suurin arvo. Lapsuuden kodin turva ja kannustus henkiseen kasvuun antoi eväät elämään. Minä hyväksyn ihmisen sellaisena kuin hän on, vaikka en jaa hänen mielipiteitään tai elämäntapojaan. Se johtuu siitä, että minut hyväksyttiin perheessäni sellaisena kuin olin.

Olen ollut politiikassa 40 vuotta. Sain palkkaa tai palkkiota politiikasta runsaat 30 vuotta. Olin siis ammattipoliitikko, politiikka oli keskeinen osa elämäni sisältöä, myös elantoni ja elämäntapani. Kerron tässä kirjassa, miten lukion ekaluokkalaisesta kasvoi monien vuosien ja vaiheiden jälkeen yksi perussuomalaisten perustajista, pitkäaikainen puheenjohtaja, kaupunginvaltuutettu, kansanedustaja, europarlamentaarikko ja ulkoministeri.

Ulkoministerin tehtävä pääministeri Juha Sipilän hallituksessa 2015–2019 oli minulle merkityksellinen ja mieluisa. Kerron, miksi ja mitä sain aikaan sekä miltä elämä ministerinä ja hallituksen jäsenenä tuntui. Kirjoitan tapahtumista, ihmisistä,

tapaamisista, mutta myös tunnelmista ja välähdyksistä. Toivon, että sitä kautta lukijani saa ja voi muodostaa mielikuvia ja mielipiteitä sekä oman arvionsa toiminnastani.

Olen vennamolainen perussuomalainen ja katolinen kristitty. Yritän tässä kirjassa kertoa, miksi ja mitä se on minulle merkinnyt, mitä aiheuttanut ja miltä suojannut. Elämä ei ole suora viiva, eikä sitä voi hallita. Omaan käytökseensä voi vaikuttaa, siihen, mitä tekee ja aiheuttaa muille ihmisille. Siitä on myös vastuussa.

Jokainen kirjoittaja haluaa tulla ymmärretyksi. Minulle politiikka on ollut erilaisten arvojen, mielipiteiden, käsitysten ja asioiden taistelua, mutta myös yhteisten asioiden hoitamista yhdessä. Olen halunnut vaikuttaa asioiden ja elämän kulkuun. Tulokset ovat olleet hyvin vaihtelevia, mutta matka on ollut se tärkein.

Perhe ja ystävät ovat sekä saaneet että joutuneet elämään ja kokemaan monenlaista urani eri vaiheissa. Yksin ei voi mitään tehdä, olen kiitollinen läheisistä ja elämän matkakumppaneista. Sain olla mukana tekemässä, kokemassa ja päättämässä. Poliitiikan jälkeen edessä on jotakin muuta. Siitä minulla on jo sekä pientä omakohtaista kokemusta että suunnitelmia, joista kerron tässä kirjassa.

Tämä kirja on omistettu perheelleni, Tiina-vaimolle ja lapsillemme Toivolle ja Siljalle. Samalla muistan kiitollisuudella lapsuuteni perhettä, isääni Marttia, äitiä Eevaa, siskoani Marjaa sekä Laina-mummiä. Rakkaus ei koskaan katoa.

Iivisniemessä 15.6.2021

Timo Soini

JOHDANTO

Populistisen puoleen puheenjohtajaksi ei tulla tasaisella luonteella. Tarvittava rosoisuus on joko synnynnäistä tai se pitää hankkia elämän opetuksessa suomalaisissa olosuhteissa – käsitykseni mukaan minun tarinani on yhdistelmä molempia.

Olin politiikassa neljäkymmentä vuotta. Tämä kirja kertoo elämästäni, jota politiikka on leimannut, aika ajoin jopa hallinnut, mutta ei koskaan omistanut.

Minulla on mitä muistella, ja tässä kirjassa yritän olla muistelematta mieleisekseni. Aika kulta muistoja, parantaa haavoja, selittää ja unohtaa. Moni asia näyttää ja tuntuu jälkeenpäin, jos ei erilaiselta, niin kuitenkin toisenlaiselta kuin silloin, kun ne asiat ja tapahtumat itse eli ja koki.

Menin politiikkaan maaliskuussa vuonna 1979, pian eduskuntavaalien jälkeen. Olin lukion ensimmäisellä luokalla, ikää oli kuusitoista vuotta, kun liityin Suomen Maaseudun Puolueeseen (Smp). Tästä ratkaisusta alkoi elämän pituinen matka.

Lopetin valtakunnanpolitiikassa 6. kesäkuuta 2019, kun pääministeri Juha Sipilän hallitus tuli tiensä päähän. Takana oli 1 470 päivää ulkoministerinä. Mitä minulle tapahtui noina neljänä vuosikymmenenä? Miltä politiikka tuntui? Mitä se antoi ja otti? Siitä kerron oman näkemykseni, kokemusteni ja tuntemusteni kautta.

Minulla on ollut hyvä poliittinen elämä, mikä on eri asia kuin helppo elämä politiikassa. Olen elänyt niin, että tuntuu. Tiedän, mitä on vaalivoittojen pakahduttavuus ja riehakas onni, mutta olen kokenut myös kosmisen kylmän ja yksinäisyyden. Paineet ovat tuntuneet niin mielessä kuin rintakehässä. Tiedän, mikä on hyvin ja huonosti nukutun yön ero. Tunnen tahdon voiman ja sen toimintaa ja tekoja vaativan sisäisen ääneni.

Smp oli sekä poliittinen peruskouluni että ammattikouluni samassa paketissa. Siellä opin politiikan lukutaidon, laajan oppimäärän perustaidot, poliittinen minäkuvani sai mielenensä ja muotonsa. Ilman Smp:n voimakasta perustaa en olisi koskaan voinut edes teoriassa onnistua perussuomalaisten puheenjohtajana, käytännöstä puhumattakaan.

Olin perussuomalaisten puheenjohtaja kaksikymmentä vuotta. Se on pitkä aika ihmiselämässä, politiikassa se on suorastaan elinkautinen. Puheenjohtajuuden jättäminen oli kuitenkin helpotus. Päätös oli oma, tosin se tapahtui kaksi vuotta myöhemmin kuin olisin halunnut. Päällimmäisenä tuosta ja kaikesta ajasta politiikassa on kiitollisuus. Helppoa se ei ollut, enkä halunnut helpolla päästäkään. Menin täysillä lihaani ja leukaluitani säästämättä, osin terveyteni kustannuksella.

Tässä kirjassa paneudun etenkin aikaani ulkoministerinä. Tehtävä oli vaativa ja juuri se posti, jonka halusin puurrettuani pitkään politiikassa. Olin ollut neljä vuotta eduskunnan ulkoasiainvaliokunnan puheenjohtaja, ja se kasvatti sekä mielenkiintoa että nälkää tulevaan. Ulkoministerin pesti oli poliittisen urani huippu, joka muutti minua ja ajatteluani. Ministeriössä minun ei tarvinnut koko ajan taistella, vaan minua autettiin ja eteeni tehtiin kaikki mahdollinen. Haluan tässä kirjassa kertoa, miten ulkoministeriö toimii ja miksi tunnen iloa ja ylpeyttä

saatuani olla Suomen ulkoministeri neljä vuotta. Sitäkin avaan, miten täytin ja käytin leiviskäni.

Tein urani politiikassa, mutta elämäni ei ole ollut pelkkää politiikkaa. Tahtoa ja uskoa asiaan oli vaikka muille jakaa. Se mihin uskot näkyy sinusta. Muita et saa mukaan, jos et itse usko asiaan. Minä uskoin sekä Smp:n että perussuomalaisten asiaan. Yksin kukaan ei ole politiikassa mitään. Sain apua ja osasin ottaa sitä vastaan. Alussa, pienessä puolueessa, kaikki on yksinkertaista ja selvää. Puolueen kasvaessa mikään ei ole yksinkertaista ja näkymä eteenpäin on epäselvempi.

Politiikka on minulle tämänpuoleista gospelsia. Olen kristitty, iltarukouksella kylvetty, kasteltu ja kasvatettu. Olen paitsi politiikan myös uskon kapinallinen. Voiko konservatiivi olla radikaali? Minä yritin olla sitäkin. Nuorena miehenä olin etupäässä kiinnostunut neljästä asiasta: politiikasta, kristinuskosta, jalkapallosta ja raviurheilusta.

Liityin katoliseen kirkkoon 1988. Se on elämäni suurimpia päätöksiä. Usko on vaikuttanut kaikkeen tekemiseeni, valintoihin, sanomisiin ja sanomatta jättämisiin. Olen raastanut ja haastanut sopivalla ja sopimattomalla tavalla. Jos minusta ei olisi tullut poliitikkoa, olisin lukenut katoliseksi papiksi. Uskon ja tunnustan sen, minkä katolinen kirkko opettaa.

Vakaumuksen seuraukset näkyivät paitsi omassa elämässä myös politiikassa. Jouduin aborttikantani vuoksi ministerinä sekä oikeuskanslerin tutkintaan että kohtaamaan henkilökohdallisen epäluottamuslause-esityksen ja -äänestyksen eduskunnan täysistunnossa. Olen elänyt ja kokenut vihan ja rakkauten tunteet ja tuntemukset. Raskaat, mutta välttämättömät ja väistämättömät ikävät kokemukset tunsin omassa nahassani ja mielessäni. Herätin paljon tunteita, puolesta ja vastaan, eikä tämä jäänyt minulle epäselväksi.

Pidän ihmisistä. Tällä tarkoitan sitä, että yhteistyö ihmisten kanssa on ollut minulle mieluisaa. En ole pyhimys, olen politiikassa iskenyt ja ottanut iskuja vastaan. Ihminen on mielenkiintoinen, ja jokainen on Luojan luoma, riippumatta siitä, miten lahjaansa käyttää, tai siitä, pidätkö minä hänestä vai en. Ihmisarvo on jakamaton ja koskematon.

Olen kahden paikan kasvatti. Poika, sittemmin mies, Espoon Iivisniemestä ja Sastamalan Heinoon kylästä. Olen asunut samassa Iivisniemen lähiössä yli viisikymmentä vuotta. Tulin tänne 6-vuotiaana keväällä 1968, ja täällä asun vieläkin. Kaikki elämäni kesät olen viettänyt Heinoossa, perheemme kesämökillä, paikassa, jossa edesmennyt isäni eli sota-ajat ja aloitti koulunsa. Heinoon mökillä olen viettänyt suuren osan kaikesta vapaa-ajastani, milloin sitä ikinä olikin. Tämä kirja on kirjoitettu molemmissa näissä elämäni paikoissa, sieluni maisemissa.

Iivisniemestä ja Heinoosta ovat myös monet kaverini lähtöisin ja kotoisin. Elämänikäiset ystävyudet, lojaliteetit, solidaarisuudet ja mielimaisemani löytyvät näistä paikoista. Iloit ja riemut, kipeät kokemukset ja menetykset sekä itkut on koettu ja läpikäyty tutuilla kulmilla. Iivisniemeen perustin myös perheeni.

Vaimoni Tiinan kohtasin Tampereella. Hän oli ja on tarpeeksi voimakas minulle. Tiina on paitsi pitänyt minut holtissa myös huolehtinut kodista, lapsista ja monesta muustakin käytännön asiasta. On minusta ollut mieheksi, jos kohta mieliharmiksikin. Saimme kaksi lasta, Toivon ja Siljan. Heissä elämämme jatkuu, mutta tarina on heidän omansa.

Politiikassa olen kulkenut konkurssista huipulle, kävellyt ulos perustamani puolueen eduskuntaryhmästä ja lopulta tullut siitä erotetuksi. Olen ollut kaupunginvaltuutettu, kansan-

edustaja, ministeri, europarlamentaarikko ja presidenttiehdokas. Tunnen valtavan määrän ihmisiä. Monet heistä olivat juuri oikeassa paikassa oikeaan aikaan – minuako varten? Olen kiitollinen näistä miehistä ja naisista, heidän töistään, tuestaan ja rukouksistaan. Onneksi ihminen ei etukäteen tiedä, mihin hän joutuu ja mitä tässä maailmassa kohtaa.

Neljäkymmentä vuotta politiikassa on ollut värikästä, hyvää ja kovaa aikaa. Olen elänyt täysillä. Voin katua ja iloita asioista, joita olen tehnyt, enemmän kuin niistä, jotka olen jättänyt tekemättä. Elämä on lahja, josta pitää ottaa kaikki irti. Parasta elämän kunnioittamista on sen eläminen. Olen kestänyt paljon, saavuttanut monta tavoitetta, ja on minussa ollut monella myös kestämistä.

Tämän kirjan tarkoitus on kertoa elämäntarinani sellaisena kuin sen näen, koen ja muistan. Kaikkea ei voi selittää, elämä on valintoja. Kirjan kirjoittaminen on mahdollisuus katsoa elämääni ja elää sitä uudestaan tässä ja nyt. Kokemus on ollut huikea ja huumaava aikamatka lapsuuteen, nuoruuteen, elämän eri vaiheisiin ja samalla kurkotus tulevaan. Muistot tekevät muistelmat. Tästä kiitos Otavalle, joka mahdollisti tämän kirjan kirjoittamisen, ja kustannustoimittaja Tuula Kousalle, joka on johdonmukaisesti uskonut minuun kirjoittajana. Kiitos kaikille keskustelukumppaneille, jotka autoitte minua löytämään, tarkistamaan ja muistamaan asioita.

Mitä tuli tehtyä ja miksi? Historiassa ei tapahdu enää mitään, mutta se opettaa, jos haluaa ottaa opiksi omista tekemisistään ja tekemättä jättämisistään. Käsikirjoituksen valmistuttua ihmettelen, onko minulle tapahtunut kaikki tämä ja olenko minä ollut tekemässä, elämässä ja kokemassa tätä kaikkea.

Minulla on voimakas tahto. Sillä on menty niin pitkälle kuin peli vetää. Omasta mielestäni en ole mikään monilahjak-

kuus, mutta osaan puhua ja kuunnella, olla läsnä, tuntee, luottaa ja herättää luottamusta. Karismaa, armolahjaa, kaiketi on.

Paljon mahtuu kirjaan mukaan, karsinta on ollut vaikeaa. Pienet asiat ovat usein merkityksellisiä. Mitä maksaa päivä mielenterveyttä? Sille ei ole mitään hintaa. Tämä kirja kertoo minusta, lujasta ja lempeästä yhden miehen enemmistöstä. Paksun nahan alla on pehmeä kohta, sydän.

PARAS PÄIVÄ POLITIIKASSA

Olin elossa. Kuulin ääniä. Lapset, Toivo ja Silja, olivat heränneet. Uusi päivä, vaalipäivä. Kampesin itseni ylös sängystä, Tiinan vierestä, oli sunnuntai, maaliskuun 16. päivä vuonna 2003. Päivä, jolloin minusta tuli kansanedustaja. Paras päiväni politiikassa.

Olin aktiivipolitiikassa nelisenkymmentä vuotta. Aloitin alusta, puolueen rivijäsenenä ja lopetin ministerinä. Lapsuuden kodista lampsin Suomen Maaseudun Puolueen puoluetoimistolle 26.3.1979 lukion ekaluokkalaisena. Valtakunnan politiikka jäi, kun musta ministeriauto, Juhani Hirvelän ajamana, toi minut viimeisen kerran nykyiseen kotiini 6.6.2019. Siihen väliin mahtuu paljon, kaikenlaisia päiviä, joista jokainen on eletty ja koettu.

Kävimme koko perhe katolisessa messussa. Kirkkokahveilla oli jännitystä ilmassa. Näin monta ystävällistä hymyä. Kotiin päästyämme menimme äänestämään, sitten syötiin. Ruokalepo. Sellaista ylellisyyttä en muistanut kokeneeni kuu-kausiin. Olin ravannut ympäri koko vaalipiirini, jokaista pikkukuntaa myöten. Kierros oli päättynyt edellisenä päivänä eli lauantaina Vantaan Tikkuraitille.

Pääministeri Paavo Lipponen vyöryi perussuomalaisten kojun ohi kuin Tantor-norsu median ja kuvaajien pölypilven parveillessa ympärillä. Lipponen oli edellisenä päivänä ilmoittanut, että Euroopan unionin Elintarvikevirasto saadaan Suomeen. Ilosanoma tuli tasatunnein Ylen uutisista. (Lopulta Elintarvikevirasto vaihtui monen mutkan kautta Kemikaalivirastoon, mutta sitä emme silloin tiedäneet.) Virastoa juhliittiin kuin Euroopan mestaruutta.

Meitä oli siinä tusinan verran ihmisiä omalla kojullamme, kun Lipponen pysähtyi muutaman metrin päähän. Nosti ison peukalonsa pystyyn, hymyili ja sanoi: ”Tsemppiä!”

Lipposen huomio tuntui hyvältä, oltiinhan sitä samalla (kansan) asialla ja samalle työmaalle pyrkimässä. Me tapasimme vielä moneen kertaan. Siinä ei tullut mieleenikään, että jonain päivänä isännöisin ex-pääministeriä ja -puhemiestä ulkoministerin työhuoneessa Merikasarmilla, vieläpä useamman kerran.

Vaalipäivä tuntui pitkältä. Soittelin vanhemmille, siskolle ja muutamalle kaverille. Kuuntelin radiosta äänestysvilkkauden kehittymistä. Jännitti. Tiesin, että nyt on tuomiopäivä, oli onnistuttava. Olin ollut puolueen puheenjohtaja jo kuusi vuotta. Utta tilaisuutta ja mahdollisuutta ei enää tulisi.

Tiina oli varannut pieniä herkkuja lapsille. Toivo oli 6-vuotias ja Silja 3,5. Lapset eivät paljon vaaleista piittäneet ja ymmärtäneet, mutta Toivo muistaa äidin antaneen illalla Pommacia, jota lapset eivät yleensä saaneet.

Puoli seitsemän aikoihin lähdin puku päällä kohti parkkipaikkaa ja lähes loppuun ajettua punaista Mitsubishii, joka vei Pasilaan ja Ylen vaalivalvojaisiin. Tiina ja lapset vilkuttivat ikkunasta. Viimeinen ajatus ennen illan koitosta oli, että lapset nukkuvat, kun tulen takaisin.

Perussuomalaisen menestyksessä kiinnosti kolme asiaa, tässä järjestyksessä: Mikä on Tony Halmeen menestys, pysyykö Raimo Vistbacka eduskunnassa ja miten minun, puolueen puheenjohtajan, käy.

Ennakkoäänät tulevat, sydän hakkaa. Halme ja Vistbacka ovat menossa läpi. Uudellamaalla kristillisten ja perussuomalaisen vaaliliitto on lähellä kahta paikkaa, ennakkoäänten perusteella tulossa on vain yksi paikka, josta kisaavat Jouko Jääskeläinen ja Antero Laukkanen. Yritän etsiä tulosliuskoilta, kuinka paljon olen jäljessä. Kirous puristuu huulilta, mutta pokka pitää, vaikka sisälle sataa.

Huomio on hurjan äänisaaliin vetäneessä Halmeessa. Pääkissaa käydään keskustan ja Sdp:n välillä. Keskustan puheenjohtaja Anneli Jäätteenmäki oli haastanut pääministeri Paavo Lipposta rankimman kautta ja viimeisen päälle, millä hän pääsikin Lipposen ihon alle. Vaalitaistelu oli ollut repivä, ja laineita riitti kesään asti. Kaukana tulevaisuudessa oli se päivä, jolloin ulkoministerinä otin selville, mitä Irakista oikein puhuttiin silloisen pääministeri Paavo Lipposen ja Yhdysvaltojen presidentti George W. Bushin kesken suljettujen ovien takana pienessä porukassa Washingtonissa. Anneli Jäätteenmäellä oli siitä oma käsityksensä. Myöhemmin kuulumme vuodoista, joista ainakin osa tuli ilmi tasavallan presidentin kansliaa myöten. Kun myöhemmin ministerinä perehdyin asiaan, en yhtään ihmettele, että Lipponen suuttui.

Olin hetken huolestunut. Soitin Tiinalle, että mahdollisuuksia on. Kaula ei ole mahdoton ja varsinaisena vaalipäivänä on äänestetty paljon. Kampanja oli mennyt hyvin ja vähäiset rahat oli satsattu viime hetken mainontaan. Viimeisen viikon TV-esiintymiset olivat onnistuneet. Näin jälkikäteen ajatellen ne olivat ratkaiseva niitti. Ihmisten vaalikentillä antama palaute

lämmitti, mutta muuttuisiko sympatia ääniksi? Tuhisin itsekseni, että ei ainakaan ennakoääniksi. Jännitti aivan peevelisti, jossain syvällä kupli katkeruuden sappi.

Kello käy. Halme uhoaa Annankadun SF-baarissa. Tyrmistys Pasilassa lehdistön ja muiden puolueiden kesken on aistittavissa. Päähuomio on kuitenkin keskustan ja Sdp:n taistossa.

Ramppaan jatkuvalla syötöllä katsomassa Uudenmaan ääntenlaskun tilannetta. Ne tulevat kaikista vaalipiireistä hitaimmin. Vartin välein käyn tinkaamassa tietoa. Suunta on oikea! Liuska liuskalta äänimääräni nousee suhteessa kristillisten kärkinimiin. Näen myös, että toinen paikka vaaliliitolle on noin tuhannen äänen päässä. Kristillisten kärkiehdokkaat Jääskeläinen ja Laukkanen ovat tasavahvoja.

Iltakymmenen jälkeen tajuan, että pääsen molemmista ohi. Espoo ja Vantaa valmistuvat viimeisinä, ja vaikka Jääskeläinen on Vantaalta ja Laukkanen Espoosta, niin tajuan saavani jatkuvasti yhteensä näistä kahdesta kaupungista enemmän ääniä kuin kilpailijat. Muistan vielä ajatelleeni, että voi kun tulisi kaksi paikkaa, molemmille yksi.

Soitan Tiinalle, että nyt näyttää hyvältä, ei varmalta mutta hyvältä! Jälkeenpäin olen keskustellut Antero Laukkasen kanssa vaali-illasta. Hän oli tajunnut suunnilleen samoihin aikoihin kuin minä, miten tämä kääntyi ja meni. Omassa päässäni viisarit ovat asennossa 22.40, kun lopulta uskoin, että vihdoinkin minusta tulee kansanedustaja.

Tunne oli sanoinkuvaamaton! Lapsuuden ja nuoruuden unelma toteutui. Olin halunnut Smp:n kansanedustajaksi lukiopojasta asti. Siinä pääsin varapuheenjohtajaksi ja puoluesihteeriksi sekä varasijalle eduskuntaan vuoden 1991 vaaleissa. Ura Smp:ssä loppui vaalitappioon ja konkurssiin vuonna 1995.

Smp:n kansanedustajaa minusta ei tullut. Minut valittiin perussuomalaisten puheenjohtajaksi vuonna 1997, ja maaliskuuisena iltana 2003 olin vihdoinkin kansanedustaja Timo Soini. Riemu puski pintaan, teki mieli huutaa. Tiesin, että tämä oli läpimurto. Olin kokenut poliittinen toimija. Olin vuosia kirjoittanut puheita, tehnyt aloitteita, tiesin miten eduskunta toimii, olin ryhmäkansliassa töissä. Kannatuksen nousun myötä myös taloudelliset resurssit paranivat. Taivaankansi oli raollaan, lähetin sinnekin terveiset.

Yritin olla riehaantumatta. Se ei tahtonut millään onnistua. Lausuin *Helsingin Sanomille*: ”Antakaa voimaa kestää. Tuntuu hyvältä. On meillä ryhmä – vallesmanni, nyrkkeilijä ja minä.” Kun tuollaisia puhuu, niin on jo ainakin toinen jalka irti maasta.

Sain 4 397 ääntä, joista jokainen oli tiukassa. Eroa Antero Laukkaseen tuli lopulta noin tuhat ääntä. Jääskeläinen jäi Laukkasesta muutaman kymmenen äänen päähän. Vaalipäivän kannatukseni oli selvästi ennakkoääniä suurempi; Espoo ja Vantaa antoivat suurimman potin. Omalla äänestysalueellani, Espoon 82. alue, Iivisniemi ja Kaitaa, olin ykkönen. Kärkikymmenikköön muualla Uudellamaalla pääsin vain Vantaan Länsimäessä, missä olin yhdeksäs. Kannatus tuli pieninä puroina kautta Uudenmaan.

Vaaliliiton toinen paikka jäi noin 800 äänen päähän. Se harmitti myös minua. Tiesin, että tällaisessa vaaliliitossa olen viimeistä kertaa Uudellamaalla. Kristilliset olisivat omillaan saaneet yhden paikan ja minä jäänyt rannalle. Seuraavalla keralla en enää vaaliliittoa tarvinnut, mutta sitä ei silloin voinut tietää. Ilokseni hyvä ystäväni Antero Laukkanen pääsi vihdoinkin läpi kristillisissä vuoden 2015 vaaleissa ja on nyt toista kautta kansanedustajana. Luoja toimii tavallaan. Siihen on

hyvän ystäväni Antero ”Mooses” Laukkasenkin ollut tyytyminen, mutta oikeus toteutui hänenkin kohdallaan.

Onnistunut vaaliliitto takasi läpipääsystäni, voitin kristilliset heidän omassa pelissään. Käsittääkseni kukaan muu ei ole onnistunut vastaavassa. Olen kyllä maksanut tämän velan takaisin ja ilomielin. Osasimme keskittää äänet, sillä listaltamme toiseksi tullut Heli Rämä sai 223 ääntä. Yhdessä voitimme vaalit. Heli kuoli traagisesti vuonna 2007, vain 25-vuotiaana, auto-onnettomuudessa Elimäellä. Pahalta tuntuu vielä vuosienkin jälkeen. Olen kiitollinen kaikille muille ehdokkaillemme. Yhteen hiileen puhaltaminen toi minulle kansanedustajan paikan, joka myöhemmin mahdollisti Jytkyn ja kaiken muun.

Halme menestyi Helsingissä hyvin, mutta se ei heijastunut minkään vertaa sen paremmin minun kuin kenenkään muunkaan kannatukseen missään muualla Suomessa. Jokainen ääni oli tiukassa ja käsin poimittu. Serkkuni Hannu Niinimäki jakoi valtavan määrän mainoksia Espoossa ja Vantaalla, ”hyvin suoluulta” alueilta tuli enemmän ääniä kuin muualta. Tapasin myös henkilökohtaisesti valtavan määrän ihmisiä.

Soitin Tiinalle, että vien puoluesihteeriksi Rolf ”Fred” Sormon puoluetoimistolle Mannerheimintielle ja jatkan siitä vielä Annankadulle SF-baariin katsomaan, mitä Halmeen rauhaan kuuluu.

Soitin vanhemmilleni, Martille ja Eevalle Tampereelle. He olivat onnesta soikeina. Siskoni Marjan muistan sanoneen, että tuotahan sinä olet aina halunnut. En muista, kenelle kaikille itse soitin, mutta puhelin soi koko ajan. Raimo Vistbacka, Jukka Jusula ja Mika Pakanen olivat langoilla joko ennen tai jälkeen puolenyön. En tänä päivänäkään ymmärrä, miten akku riitti. Nettiä ei puhelimessa ollut latinkia syömässä. Autossa laturi oli törrollään tupakansytyttimessä.

Sormo oli ottanut minut Smp:n jäseneksi 26.3.1979. Hän oli puolueen uskollinen soturi ja ystävänä aina menehtymiseensä asti keväällä 2019. Paljon koimme yhdessä ennen ja jälkeen näiden vaalien.

Soitin Mitsubishissä Status Quota, jotta pää tärisi. Sain auton parkkiin SF-baarin lähelle Annankadulla. Halme oli jo häipynyt. Paikalla oli vielä muutamia kannattajia. Istuin heidän seurassaan puolisen tuntia. Televisio pyöritti uhopuheita. En ollut niistä huolissani... ennen kuin seuraavana aamuna, kun Halme sanoi radion aamuhaastattelussa, että meillä on lesbo presidenttinä. Siihen oli vielä tunteja aikaa.

Liikennettä ei ollut paljon, kun ajelin kotiin. Soitin Tiinalle, että tulossa ollaan. Länsiväylä tuntui olevan auki taivasta myöten. Ajoin kuitenkin rauhallisesti. Status Quon ”Caroline”, ”Paper Plane” ja ”Down Down” ehtivät vielä kerran soida ennen kotipihaa.

Olin onnellinen mies, kansanedustaja 40-vuotiaana. Ei väsyttänyt eikä mikään harmittanut, mitään ei puuttunut. Sain sen, mitä olin politiikalta halunnut. Pääsin läpi kuudennella yrittämällä, olkoonkin niin, että pari kolme ensimmäistä kertaa olin nuorena jolppina vain listan täytteenä.

Kansanedustajuus on poliitikon kultamitali. Tämä ensimmäinen oli kaikista maukkain, parhain ja ikimuistoisin. Minut valittiin eduskuntaan myös 2007, 2011 ja 2015. En asettunut enää ehdolle vuoden 2019 eduskuntavaaleissa.

Kapusin ylös Iivisniementie 2 D:n portaita huomisen puolella 17.3.2003, Irlannin suojeluspyhimyksen Pyhän Patrikin päivänä. Maa, joka on minulle monessa mielessä rakas, yhtyi mielessäni juhlatunnelmaani.

Avasin oven 100. Lapsuudenkotini oven, jossa asuin nyt perheeni kanssa. Tiina tuli eteiseen vastaan. Halattiin pitkään,

otettiin maljat, vähän parempaa Pommacia. Lapset nukkuivat, kävin heitä katsomassa. En aavistanut silloin, enkä edes miettinyt, mitä kaikkea he saavat minun tekemisistäni kestää tulevina vuosina, kuinka paljon olisin poissa. Onneksi kaikki sittemmin eteen tullut ja eletty ei ole ollut kielteistä, vaan paljon on hyvää muistoissa ja muistissa.

Poliittisessa elämässäni on aika ennen vuoden 2003 vaaleja ja sen jälkeen, erämaan ja ”Egyptin” ajat, ja sitten aika kansanedustajana, europarlamentaarikkona ja ministerinä. Molemmat ajat olen tarvinnut. Ilman vahvaa perustaa en olisi onnistunut, kestänyt ja selvinnyt kaikesta siitä, mistä selvitä piti.

Minusta tuli hyvässä ja pahassa pikkuhiljaa täysiverinen poliittinen eläin, politiikan ammattilainen, kentän käsityöläisestä populismiin perehtyneeseen tutkijaan saakka. Tiesin ja tunsin maisemat ja maastot lattiatasolta latvaan asti, kasvaen, virheistä oppien, virheitä tehden ja omasta tahdostani. Olen ollut koko elämäni politiikassa, mutta politiikka ei ole koko elämäni.

Minulla on voimakkaat mielipiteet. Uskon Jumalaan, ajan asioita ja pidän ihmisistä. Tarpeen tullen olen ollut yhden miehen enemmistö. Olen seissyt yksin, ollut yksin. Yksinäinen en ole ollut, koska minua on rakastettu paljon, kotona kaikkein eniten. Ilman rakkautta mikään näiltä sivuilta luettava ei olisi ollut mahdollista.

Politiikka ei ole helppoa, enkä politiikassa päässyt helpolla. Löin turpaan ja sain turpaan, ansiosta ja ansiotta. Julkisuus on ollut minulle sekä jalo että julma. Jos kaikista kirjoitetuista jutuista saisi rojaltit, tässä elelisi aika mukavasti. Tasaisella luonteella ei tule populistista johtajaa. Tavallisesta pojasta, minusta, tuli sellainen monen mutkan myötä.

Olin poliitikkona vielä raakile, mutta kovia kokenut tulo-kas. Poliitikon merkittävin ominaisuus on kestää henkistä epä-

mukavuutta. Paineensietokykyä ei voi ostaa kaupan hyllyltä. Se tulee ja menee elämän opetuksena suomalaisissa olosuhteissa. Hyytävää pelkoa en politiikassa ole sen koommin tuntenut, kun lakkasin Veikko Vennamoita pelkäämästä. Siitä on ollut iso apu. Kompleksikengillä ei pitkälle pötkitä, eikä kauas kävellä.

Minun tarinani alkaa Rauman aluesairaalassa 30.5.1962. Synnyin Martti ja Eeva Soinin esikoisena sateisena päivänä. Kätilö oli sanonut äidille, että kymmenen pisteen poika ja että sade tietää rahaa. Muusta en tiedä, mutta nykyisin raumalaiset joutuvat syntymään Porissa, mikä on satakuntalaisen edunvalvonnan heikkoutta. Sitä ei muuksi muuta edes se tosiasia, että Jaskan grillillä Helsingissä on annos nimeltä ”Soini”, tuplaporiainen kananmunalla, parasta mitä syödäkseen saa.